

**ANALIZA BEZROBOCIA
ORAZ RYNKU PRACY
W POWIECIE GRODZISKIM
W 2022 ROKU**

**Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim
maj 2023r.**

SPIS TREŚCI

Spis treści.....	3
WSTĘP	5
I. STRUKTURA TERYTORIALNA, LUDNOŚĆ POWIATU GRODZISKIEGO	6
II. PODMIOTY GOSPODARCZE	9
III. STAN i STRUKTURA BEZROBOCIA w POWIECIE GRODZISKIM.....	11
LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH ORAZ ICH ZRÓŻNICOWANIE TERYTORIALNE.....	11
OSOBY POSZUKUJĄCE PRACY	12
STOPA BEZROBOCIA.....	13
BILANS BEZROBOTNYCH	15
STRUKTURA BEZROBOCIA	17
IV. DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEGO URZĘDU PRACY (PUP).....	22
DZIAŁ INFORMACJI, EWIDENCJI i ŚWIADCZEŃ.....	22
CENTRUM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ.....	24
FUNKCJA DORADCY KLIENTA	26
INDYWIDUALNY PLAN DZIAŁANIA.....	27
ZATRUDNIANIE CUDZOZIEMCÓW	27
USŁUGI RYNKU PRACY	30
INSTRUMENTY RYNKU PRACY	30
POŚREDNICTWO PRACY	31
WSPÓŁPRACA z OŚRODKAMI POMOCY SPOŁECZNEJ.....	33
PORADNICTWO ZAWODOWE.....	33
SZKOLENIA	34
KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY	36
DOTACJE NA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ.....	39
POZOSTAŁE INSTRUMENTY RYNKU PRACY.....	40
WSPARCIE ZREALIZOWANE W 2022 ROKU	41
REALIZOWANE PROGRAMY	42
PODSUMOWANIE	48

Żyjemy w bardzo niepewnych i trudnych czasach. Zarówno w Polsce jak i na świecie występują nieoczekiwane zjawiska. Kiedy rozwijała się pandemia i wprowadzono stan zagrożenia epidemicznego, pojawiły się liczne ograniczenia w kontaktach międzyludzkich. Żadne wcześniejsze analizy nie przewidywały aż tak dużych zmian w obszarze gospodarki, rynku pracy i życia społecznego. Ogłoszony na terytorium Polski stan epidemii znacząco wpłynął na codzienne życie obywateli, szczególnie w dostępie do służby ochrony zdrowia. Nastąpiło pogorszenie sytuacji ekonomicznej wielu lokalnych firm, zarówno produkcyjnych jak i usługowych. Na gospodarkę i społeczeństwo wpływ miał także wybuch konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy.

Większość lokalnych firm zaczęła w roku 2022 stopniowo wracać do poziomu produkcji czy też podaży usług z czasów przed pandemią. Niestety doszedł kolejny, istotnie wpływający na kondycję finansową firm czynnik – kryzys gospodarczy. Przez ekonomistów jest ściśle łączony ze wzrostem bezrobocia, spadkiem poziomu życia, ubóstwem czy też zwiększaniem nierówności społecznych.

W niniejszym opracowaniu staramy się przedstawić sytuację jaka miała miejsce na lokalnym rynku pracy w roku 2022.

Analizujemy ją w oparciu o zagadnienia definiowane w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (aktualny stan prawny - Dz.U. z 2023, poz. 735 t.j.).

I. STRUKTURA TERYTORIALNA, LUDNOŚĆ POWIATU GRODZISKIEGO

Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim obejmuje swoją działalnością pięć gmin tworzących powiat grodziski. Wśród nich występują trzy gminy miejsko – wiejskie (Grodzisk Wielkopolski, Rakoniewice, Wielichowo) oraz dwie gminy wiejskie (Granowo, Kamieniec). Na terenie powiatu usytuowanych jest 117 miejscowości, w tym trzy miasta. Natomiast obszar zajmowany przez powiat grodziski zajmuje powierzchnię 642km².

Wykres nr 1. Mapa Wielkopolski z podziałem na subregiony.

Źródło: <http://wup.poznan.pl>

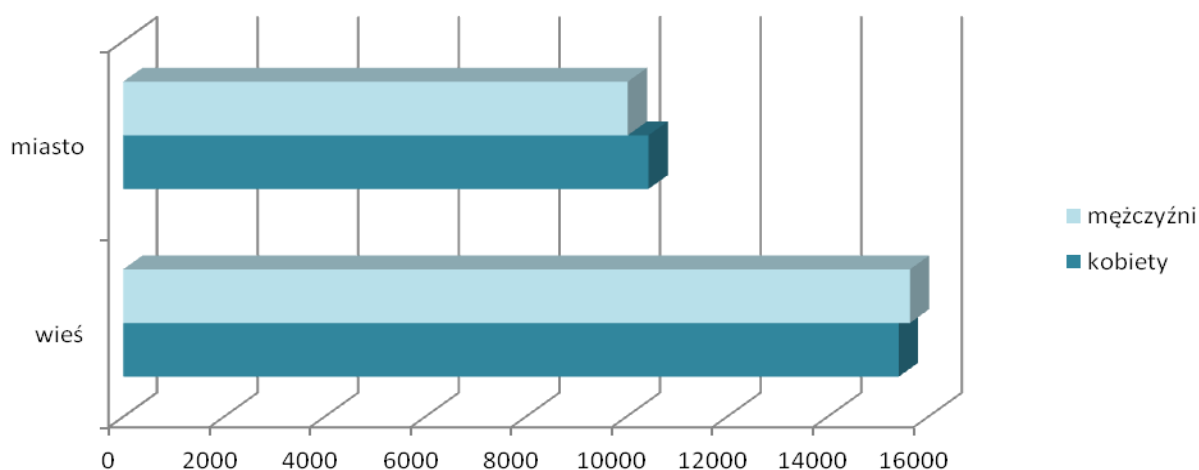
Według danych GUS na dzień 31.12.2021r. liczba ludności wynosiła 51535 mieszkańców, w tym 25671 mężczyzn i 25864 kobiety. Na jeden kilometr kwadratowy przypada 80 mieszkańców powiatu. Osoby zamieszkujące tereny wiejskie stanowią ponad 60% ogółu mieszkańców powiatu.

Tabela nr 1. Ludność powiatu wg miejsca zamieszkania (stan na koniec 2021r.)

	razem	mężczyźni	kobiety
Ogółem mieszkańcy powiatu	51535	25671	25864
Zamieszkali w miastach	20476	10031	10445
Zamieszkali na wsi	31059	15640	15419

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres nr 2. Struktura mieszkańców powiatu wg miejsca zamieszkania i płci na koniec 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Do kategorii „ludność w wieku produkcyjnym” zalicza się ludność danego terytorium w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet – 18-59 lat. Pozostałe kategorie używane w analizie to „ludność w wieku przedprodukcyjnym”, tj. do 17 lat oraz „ludność w wieku poprodukcyjnym”, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej. Powiat grodziski charakteryzuje się wysokim odsetkiem mieszkańców w wieku produkcyjnym (59,7% ogółu mieszkańców powiatu).

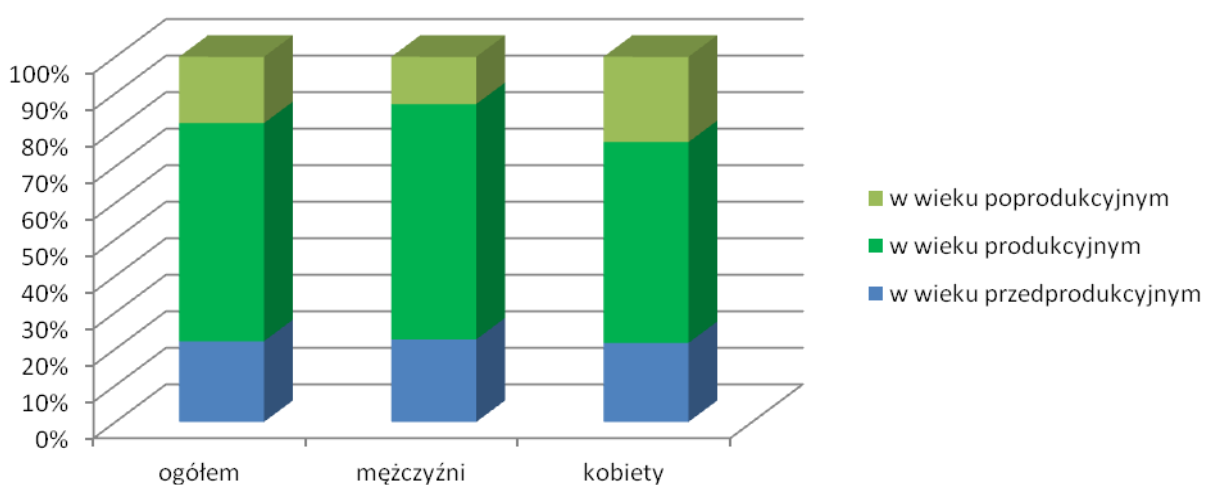
Tabela nr 2. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym – stan na koniec 2021r.

	razem	wartość %	mężczyźni	kobiety
ogółem mieszkańcy powiatu	51535	100	25671	25864
w wieku przedprodukcyjnym	11399	22,1	5803	5596
w wieku produkcyjnym	30773	59,7	16545	14228
w wieku poprodukcyjnym	9363	18,2	3323	6040

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując powyższe dane można też stwierdzić, że około 40% mieszkańców powiatu to osoby, których aktualnie nie dotyczy temat podejmowania zatrudnienia ze względu na fakt, iż osiągnęły już wiek emerytalny (18,2% mieszkańców - ludność w wieku poprodukcyjnym) bądź są jeszcze zbyt młode by podjąć pracę, a więc reprezentują grupę osób w wieku przedprodukcyjnym (22,1% mieszkańców powiatu). Grupa osób przed 18 rokiem życia w ciągu kilkunastu kolejnych lat będzie wchodziła na rynek pracy. Szczególnie w ich przypadku, racjonalny wybór kierunku kształcenia i ścieżki edukacyjnej powinien także opierać się o dane na temat sytuacji na rynku pracy.

Wykres nr 3. Osoby w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym na koniec 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela nr 3. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym wg gmin – na koniec 2021r.

	Grodzisk Wlkp.	Kamieniec	Granowo	Rakoniewice	Wielichowo	razem
ogółem	20367	6237	5021	13197	6713	51535
w wieku przedprodukcyjnym	4382	1359	1162	3025	1471	11399
w wieku produkcyjnym	12223	3694	2999	7880	3977	30773
w wieku poprodukcyjnym	3762	1184	860	2292	1265	9363

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

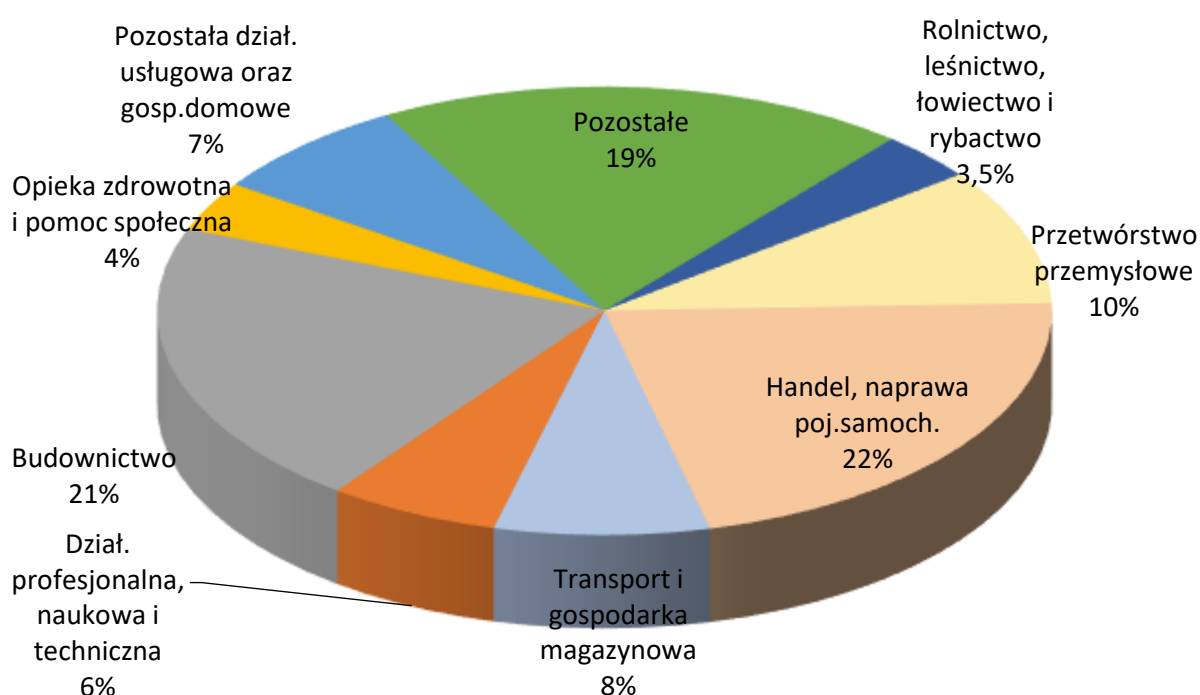
Powiat grodziski zróżnicowany jest pod kątem liczby ludności w gminach. Największa liczba osób w wieku produkcyjnym zamieszkuje gminy miejsko-wiejskie takie jak Grodzisk Wielkopolski (39,7%) czy też Rakoniewice (25,6%). Z kolei gminy wiejskie charakteryzują się niższym odsetkiem osób w wieku produkcyjnym, np. Granowo – 9,7%, Kamieniec – 12%, Wielichowo – 12,9%.

Prezentowane powyżej dane dotyczą roku 2021, gdyż do dnia przygotowywania analizy, GUS nie opublikował danych za 2022r.

II. PODMIOTY GOSPODARCZE

Na terenie powiatu grodziskiego (wg stanu na koniec 2022 roku) działały 5832 podmioty gospodarki narodowej, będące zarówno własnością prywatną jak i państwową. Największa liczba podmiotów dotyczy sektora handlu detalicznego i hurtowego oraz naprawy pojazdów samochodowych – 22% ogółu podmiotów, budownictwa – 21% oraz przetwórstwa przemysłowego – 10%.

Wykres nr 4. Struktura podmiotów gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w 2022r. (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najbardziej istotny udział w lokalnym rynku pracy ma sektor prywatny (blisko 97% wszystkich podmiotów działa w tym obszarze). Na terenie powiatu zarejestrowanych jest 4559 działalności gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne, często jednoosobowo.

Tabela nr 4. Struktura podmiotów z podziałem na prywatne i państwowe – na koniec 2022r.

podmioty gospodarki narodowej ogółem*	5832
sektor publiczny - ogółem	113
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	76
sektor publiczny - spółki handlowe	5

sektor prywatny - ogółem	5642
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	4559
sektor prywatny - spółki handlowe	419
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	43
sektor prywatny - spółdzielnie	27
sektor prywatny - fundacje	10
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	141

*W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby/zamieszkania, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem prezentowaną w danej podgrupie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najliczniejszą grupą podmiotów pod względem liczebności osób w nich pracujących są mikroprzedsiębiorstwa, czyli firmy zatrudniające mniej niż 10 pracowników. Grupa ta stanowi blisko 96% udziału wszystkich podmiotów funkcjonujących na terenie powiatu grodziskiego. Odnotować należy także bardzo niską liczbę firm zatrudniających więcej niż 250 pracowników – takich podmiotów na terenie powiatu jest tylko 6.

Tabela nr 5. Struktura podmiotów gospodarki narodowej wg wielkości zatrudnienia – stan na koniec 2022 r.

wielkość zatrudnienia	liczba podmiotów	udział %
0 - 9 osób	5597	95,97
10 - 49 osób	183	3,14
50 - 249 osób	46	0,79
250- i więcej osób	6	0,1
Razem	5832	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Firmy, które istotnie wpływają na zatrudnienia w powiecie, to między innymi: P.P.H.U. „Indrol” Sp.j. Siejek Maciej i Waligórski Przemysław w Rostarzewie i Grodzisku Wielkopolskim, Piekarnia Piotr Gwóźdź w Grodzisku Wlkp., „Storteboom Hamrol” Sp. z o.o. w Kotowie, Kompania Drobiarska „IKO” w Augustowie, firma „Granbud” z Granowa, P.P.H.U. „Dąbex” w Grodzisku Wielkopolskim, „Hunters24” Sp. z o.o. Sp.K. w Grodzisku Wielkopolskim, „Adriana Factory” Grodzisk Wielkopolski, „MAXIM Ceramics” Sp. z o. o. Sp. k. z Maksymilianowa, „Bonduelle Polska” oddział w Ruchocicach, „Growag” Sp. z o.o. Zdrój k. Grodziska Wlkp., „Pacyna Style Sp. z o.o. z siedzibą w Drzymałowie, P.W.”Duet” Andrzej Mateja z Granowa, Brigo Polska Sp.z o.o. w Rostarzewie, „Waldi” Zakłady Mięsne Sp. z o.o. Sp. k. z Grodziska Wielkopolskiego.

III.STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE GRODZISKIM

LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH ORAZ ICH ZRÓŻNICOWANIE TERYTORIALNE

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (czyli osób zdolnych i gotowych do podjęcia zatrudnienia, które pozostają bez pracy) w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wielkopolskim, w końcu grudnia 2022r. wyniosła 950 osób i była wyższa o 15 osób w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego.

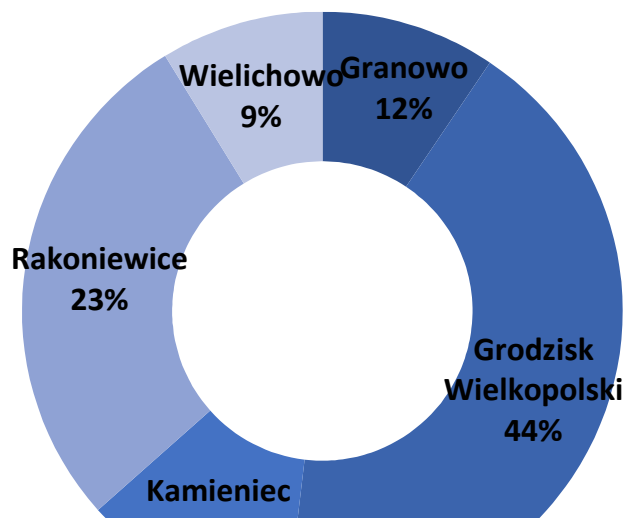
Tabela nr 6. Liczba bezrobotnych w gminach powiatu grodziskiego na koniec 2021 i 2022r.

	Stan na koniec 2021r.	Stan na koniec 2022r.	Wzrost/spadek
Powiat ogółem	935	950	+15
Granowo	88	107	+19
Grodzisk Wielkopolski	397	418	+21
Kamieniec	108	113	+5
Rakoniewice	260	223	-37
Wielichowo	82	89	+7

Źródło: opracowanie własne na podstawie realizowanych sprawozdań o rynku pracy MRIPS

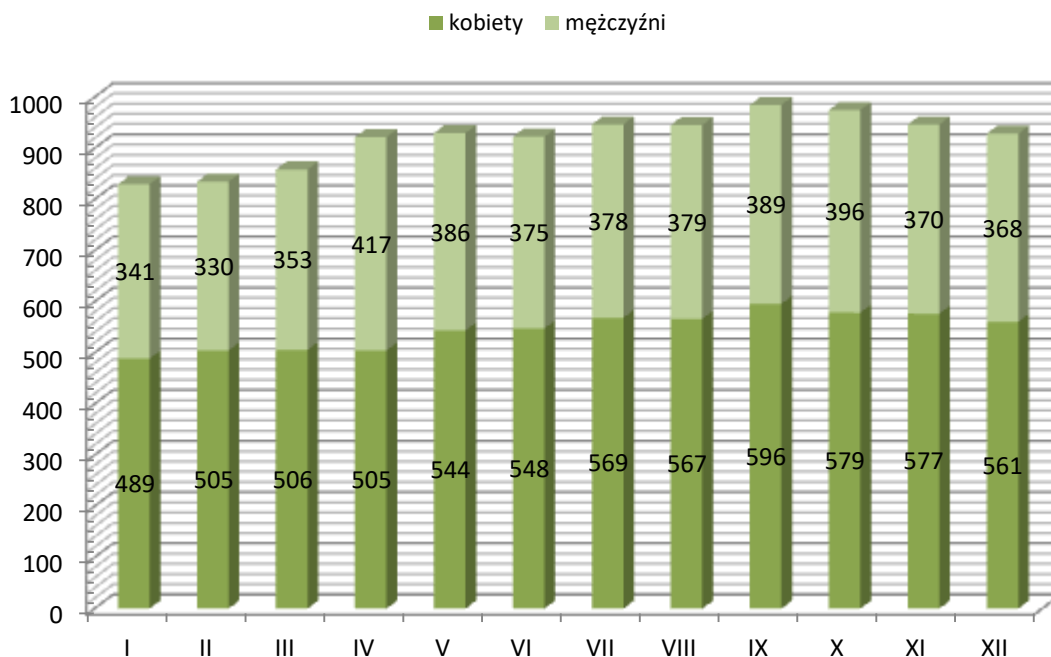
W czterech gminach powiatu grodziskiego odnotowaliśmy wzrost liczby osób zarejestrowanych – największy w gminie Grodzisk Wielkopolski o 21 osób i gminie Granowo o 19 osób. Korzystna sytuacja wystąpiła w gminie Rakoniewice, gdzie nastąpił spadek liczby osób zarejestrowanych o 37osób.

Wykres nr 5. Osoby bezrobotne z podziałem na gminy - stan na koniec 2022r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie realizowanych sprawozdań o rynku pracy MRIPS

Wykres nr 6. Liczebność osób bezrobotnych wg płci w 2022r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie realizowanych sprawozdań o rynku pracy MRIPS

W ostatnim roku, podobnie jak w latach poprzednich, liczba bezrobotnych kobiet znacznie przewyższała liczbę bezrobotnych mężczyzn. Ma to związek przede wszystkim z większym obciążeniem kobiet obowiązkami rodzinnymi, w szczególności opieką nad małoletnimi dziećmi. Na lokalnym rynku pracy brakuje ofert pracy, które mogłyby wykonywać kobiety. Poszukiwane są stanowiska pracy jednozmianowej, w niepełnym wymiarze godzin – ma to związek z próbą pogodzenia pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi.

OSOBY POSZUKUJĄCE PRACY

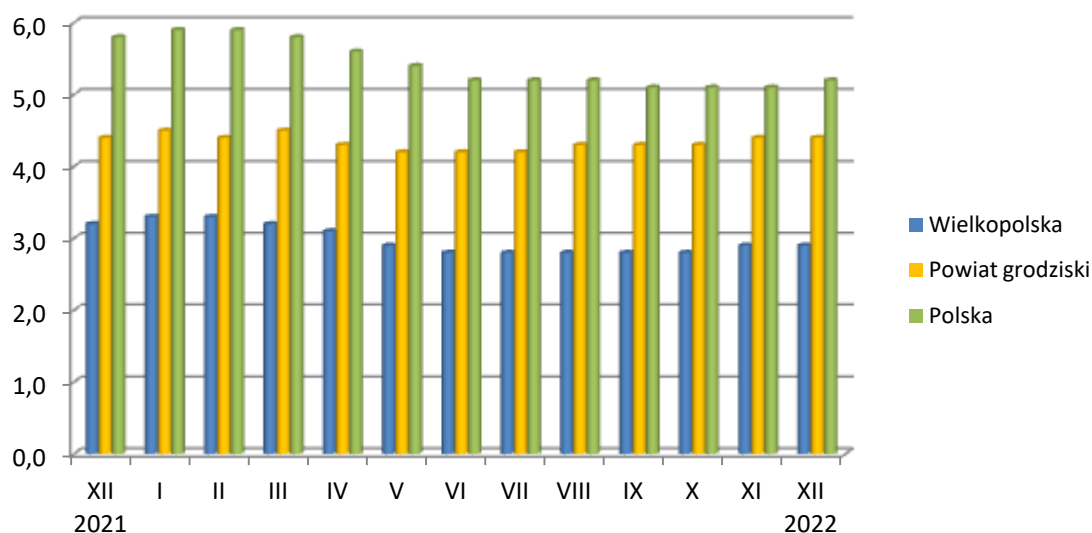
Poza osobami bezrobotnymi, ustawa o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy umożliwia także rejestrację osób poszukujących pracy. Zgodnie z definicją, poszukującym pracy może być osoba niezatrudniona poszukująca pracy (np. pobierająca rentę, zasiłek stały) oraz osoba zatrudniona, zgłaszająca zamiar i gotowość podjęcia zatrudnienia w wyższym wymiarze czasu pracy, albo dodatkowego lub innego zatrudnienia. Na koniec grudnia 2022 roku zarejestrowanych było 11 osób poszukujących pracy, z tego 5 osób to niepełnosprawni niepozostający w zatrudnieniu.

STOPA BEZROBOCIA

Stopa bezrobocia (czyli przedstawiana w procentach relacja między liczbą zarejestrowanych osób bezrobotnych, a liczbą osób aktywnych zawodowo) na koniec 2022r. (podobnie jak na koniec roku poprzedniego) kształtowała się na poziomie 4,4%.

W województwie wielkopolskim stopa bezrobocia w końcu 2022 roku osiągnęła poziom 2,9%, a w Polsce – 5,2%. W ościennych powiatach stopa bezrobocia na koniec grudnia 2022r. kształtowała się następująco: powiat wolsztyński 1,8%, powiat kościański 2,8%, powiat nowotomyski 2,2%, powiat poznański 1,0%.

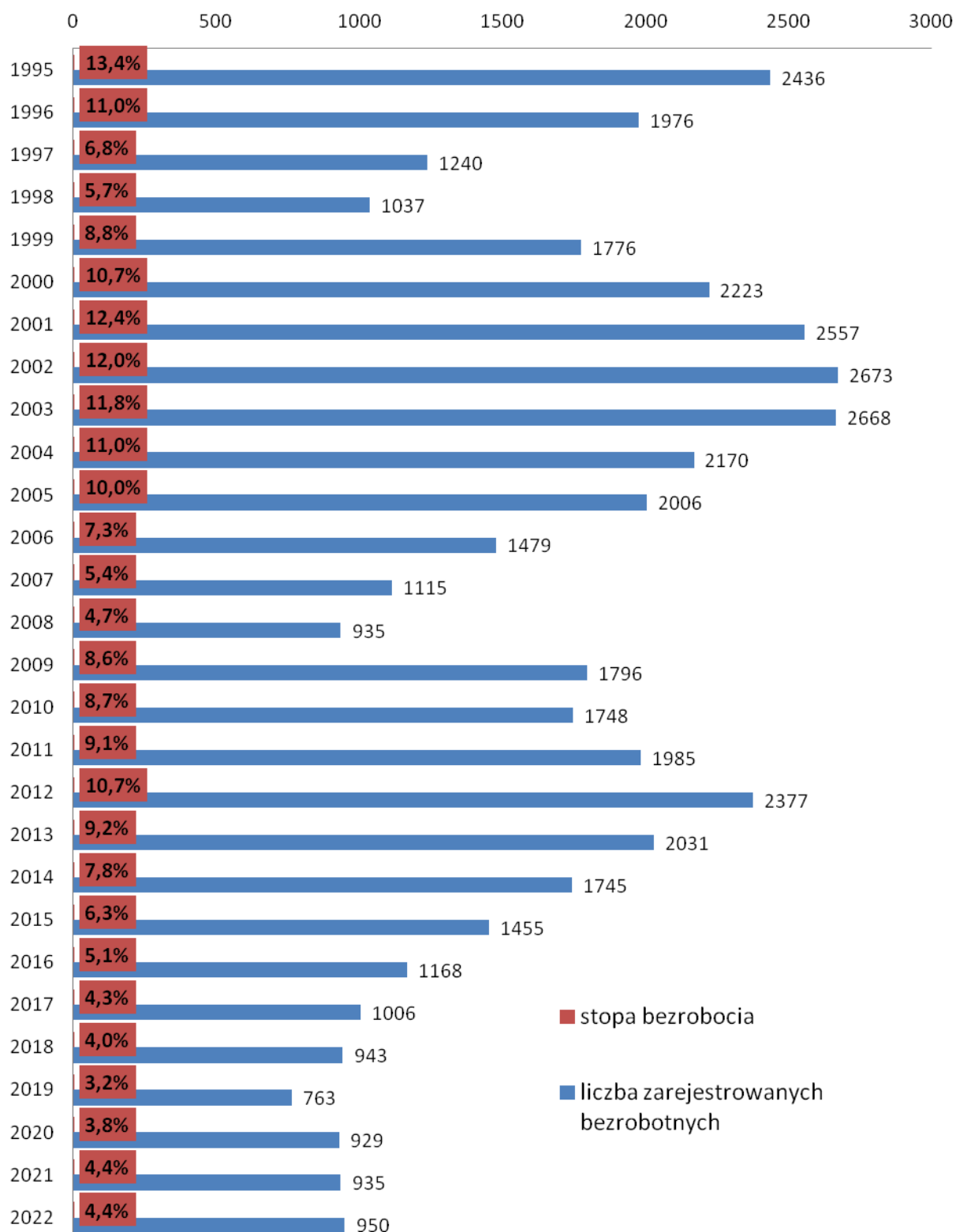
Wykres nr 7. Stopa bezrobocia w powiecie grodziskim, Wielkopolsce i Polsce –
na koniec 2021 roku i w roku 2022.

Źródło: opracowanie własne na podstawie biuletynu informacyjnego WUP Poznań.

Poziom bezrobocia w powiecie grodziskim w latach 1995 – 2022 utrzymywał się na zróżnicowanym poziomie. Rok 2022 charakteryzował się utrzymaniem względnie stabilnej sytuacji na rynku pracy. Sytuacja epidemiczna i gospodarcza przyniosła utrzymanie podobnej liczby osób zarejestrowanych co w latach wcześniejszych. Pomimo trudnej sytuacji gospodarczej występującej w analizowanym okresie, większość wskaźników bezrobocia miało wartości niższe niż występujące w latach 2009 do 2018. W ostatniej dekadzie najkorzystniejsza sytuacja na rynku pracy miała miejsce na koniec 2019 roku, czyli przed pandemią Covid-19.

Wykres nr 8. Stopa bezrobocia oraz liczba osób zarejestrowanych na koniec lat 1995-2022

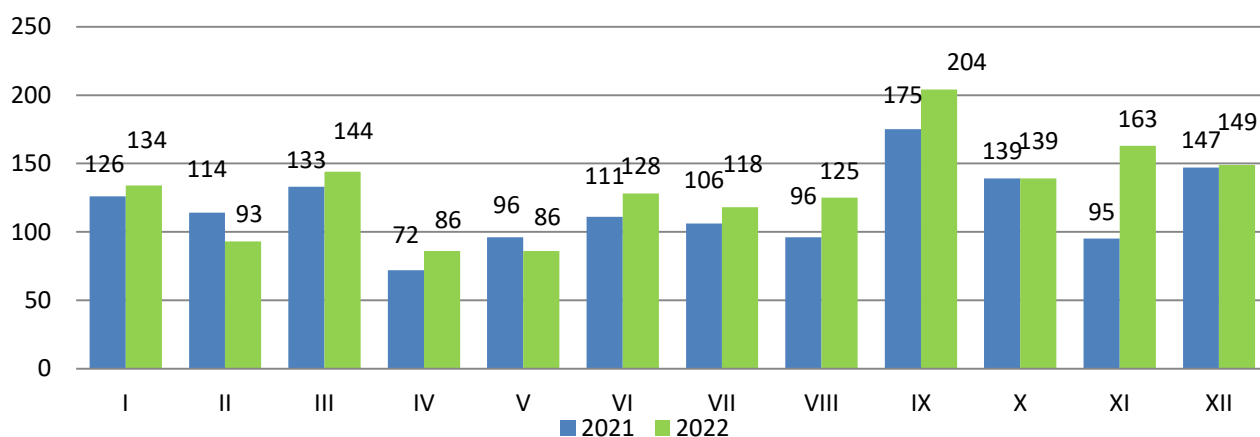
Źródło: opracowanie własne na podstawie biuletynu informacyjnego WUP Poznań.

BILANS BEZROBOTNYCH

Napływ bezrobotnych oznacza liczbę osób nowo zarejestrowanych w danym okresie sprawozdawczym. Jest on ważnym elementem analizy poziomu bezrobocia.

W roku 2022 zarejestrowało się ogółem 1569 osób (w roku 2021 o 159 osób mniej). Zdecydowaną większość tej grupy stanowiły osoby poprzednio pracujące - 1377 bezrobotnych. W ewidencji bezrobotnych odnotowano także dane 192 osób nieposiadających doświadczenia zawodowego. Najwięcej rejestracji (zarówno stacjonarnych, jak i elektronicznych) było we wrześniu - 204 oraz w listopadzie - 163, najmniej w kwietniu i w maju - 86 oraz w lutym - 93 rejestracje.

Wykres nr 9. Napływ osób bezrobotnych z podziałem na miesiące w latach 2021 i 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie realizowanych sprawozdań o rynku pracy MRIPS

Odpływ bezrobotnych oznacza z kolei liczbę osób, które zostały wyrejestrowane z ewidencji prowadzonej przez urząd pracy. W roku 2022 wyrejestrowano 1554 osoby, a najczęstszym powodem wyrejestrowania było podjęcie pracy (878 przypadków).

Tabela nr 7. Powody wyrejestrowań z ewidencji bezrobotnych 2021 i 2022 r.

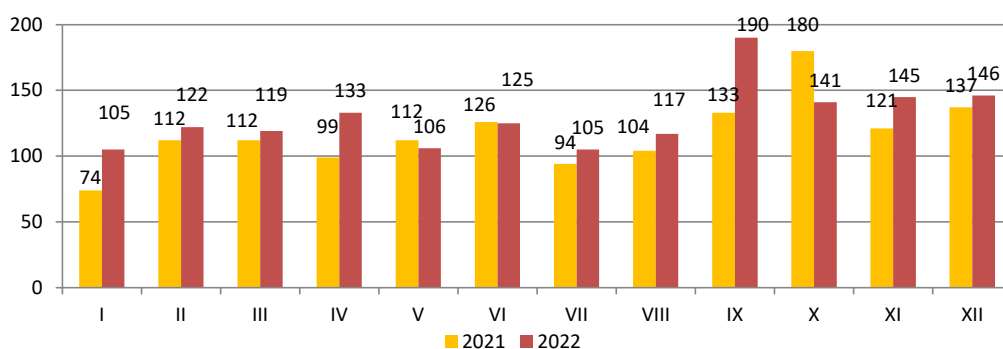
Rok		2021	2022
wyrejestrowania ogółem		1404	1554
podjęcie pracy, działalności gospodarczej		877	878
z tego:	niesubsydiowanej	756	773
	subsydiowanej	107	108
	prace interwencyjne	17	17
	roboty publiczne	5	6
	udzielenie dotacji	80	81
	refundacja kosztów wyposażenia lub doposaż. stanowiska pracy	1	1

	podjęcie pracy w ramach bonu na zasiedlenie	1	0
	inne (w tym: Wsparcie dla młodych oraz PFRON)	3	3
rozpoczęcia szkolenia		87	94
rozpoczęcia stażu		144	182
odmowy bez uzasadnionej przyczyny podjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy		15	28
niepotwierdzenie gotowości do pracy		134	200
dobrowolnej rezygnacji		42	58
podjęcia nauki		1	3
osiągnięcia wieku emerytalnego		21	18
nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego		15	13
nabycie praw emerytalnych lub rentowych		12	8
pozostałe		56	72

Źródło: opracowanie własne na podstawie realizowanych sprawozdań o rynku pracy MRIPS

W 2022 roku najwięcej wyrejestrowań z ewidencji bezrobotnych nastąpiło w miesiącu październiku - 190 osób, najmniej z kolei w styczniu i w lipcu, kiedy to wydano 105 decyzji o pozbawieniu statusu bezrobotnego. Zwiększenie liczby wyrejestrowań było symptomem wzrostu dynamiki rynku pracy, co miało związek z unormowaniem się sytuacji ekonomicznej pracodawców (zwiększenie podaży produkcji i usług, przyzwyczajenie się pracodawców i pracowników do pandemii). Pomimo tego, że duża liczba osób wyrejestrowywała się, nie były to wartości jakie obserwowaliśmy w okresie przed pandemią. Lokalni pracodawcy ostrożnie zwiększali stan zatrudnienia ze względu na rosnące koszty produkcji.

Wykres nr 10. Odpływ osób bezrobotnych z podziałem na miesiące w latach 2021 i 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie realizowanych sprawozdań o rynku pracy MRIPS

STRUKTURA BEZROBOCIA

Osoby bezrobotne, zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy, mogą oprócz określenia profilu pomocy i przygotowania indywidualnego planu działania, uzyskać również status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy definiuje, że osobami w szczególnej sytuacji na rynku pracy są:

- 1) bezrobotni do 30 roku życia,
- 2) bezrobotni długotrwale,
- 3) bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- 4) bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej,
- 5) bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- 6) bezrobotni niepełnosprawni,
- 7) poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonujący innej pracy zarobkowej opiekunowie osoby niepełnosprawnej, z wyłączeniem opiekunów osoby niepełnosprawnej pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Tabela nr 8. Wybrane kategorie bezrobotnych, w tym osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy, na koniec 2021 i 2022 roku.

	Liczba bezrobotnych na koniec XII 2021r.	%	Liczba bezrobotnych na koniec XII 2022r.	%
	935	100	950	100
Kobiety	561	60,0	533	56,1
Osoby z prawem do zasiłku	154	16,5	168	17,7
Zamieszkali na wsi	602	64,4	607	63,9
Osoby do 30 roku życia	238	25,5	260	27,4
Długotrwale bezrobotni	444	47,5	461	48,5

Osoby powyżej 50 roku życia	253	27,1	259	27,3
Osoby bez kwalifikacji zawodowych	276	29,5	293	30,8
Osoby bez doświadczenia zawodowego	106	11,3	110	11,6
Niepełnosprawni	103	11,0	97	10,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie realizowanych sprawozdań o rynku pracy MRIPS

Odsetek bezrobotnych kobiet utrzymał się na poziomie nieco niższym, jak w roku poprzednim (był także niższy od wskaźnika dla Wielkopolski o 2,5 punktu procentowego). Można zauważyć zwiększenie odsetka osób zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy – czyli długotrwale bezrobotnych. Na koniec 2022 roku jego wartość osiągnęła 48,5% (średnia wartość wojewódzka to 40,8%). Nastąpił wzrost liczby osób zarejestrowanych do 30 roku życia (25,5% na koniec 2021 roku, 27,4% w roku 2022). Liczebność osób po 50 roku życia utrzymała się w podobnej wartości – ich odsetek na koniec roku kształtował się na poziomie 27,3%, gdzie wartość dla Wielkopolski została odnotowana na poziomie 25,9%. Na koniec roku 2022 ustalone prawo do zasiłku miało 168 osób, co stanowiło 17,7% ogółu bezrobotnych.

Tabela nr 9. Struktura wieku osób bezrobotnych na koniec 2021 i 2022 roku.

	Liczba osób bezrobotnych na koniec 2021r.	%	Liczba osób bezrobotnych na koniec 2022r.	%
	935	100	950	100
18-24 lat	117	12,5	144	15,2
25-34 lat	259	27,7	258	27,2
35-44 lat	207	22,1	205	21,6
45-54 lat	202	21,6	199	20,9
55-59 lat	100	10,7	93	9,8
Powyżej 60 lat	50	5,3	51	5,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie realizowanych sprawozdań o rynku pracy MRIPS

Analiza struktury wieku bezrobotnych wskazuje, że największą liczebnie grupę osób wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lat – ich stan na koniec 2022r. wynosił 258 osób. Mimo, że ich odsetek na koniec analizowanego okresu obniżył się o 0,5%, tradycyjnie była to najbardziej istotna ilościowo grupa osób bezrobotnych. Były to często osoby wykształcone, posiadające już doświadczenie zawodowe, jednakże nie zawsze profil ich wykształcenia czy też posiadane kwalifikacje odpowiadały potrzebom lokalnych pracodawców. Pojawiały się także młode kobiety, które miały ograniczone możliwości poszukiwania pracy ze względu na wychowywanie dzieci do lat 6, a ich rejestracja w urzędzie pracy była ściśle związana z możliwością zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego.

Wśród bezrobotnych noworejestrujących pojawiało się wiele osób zainteresowanych nabyciem praw do świadczenia przedemerytalnego (przepisy ZUS nakładają na osoby chcące je otrzymać konieczność pobrania zasiłku dla bezrobotnych przez okres 180 dni). W analizowanym okresie 18 osób bezrobotnych osiągnęło wiek emerytalny, natomiast nabycie prawa do świadczenia przedemerytalnego było powodem wyrejestrowania 13 osób.

Szanse na rynku pracy zależą w dużej mierze od poziomu i rodzaju kwalifikacji. Im niższe wykształcenie i im węższe przygotowanie zawodowe, tym większe zagrożenie bezrobociem. Wyższy poziom wykształcenia to większy wybór ciekawych i rozwijających stanowisk pracy, ale także duża mobilność na rynku pracy i szansa zdobycia zatrudnienia nie tylko na lokalnym rynku pracy.

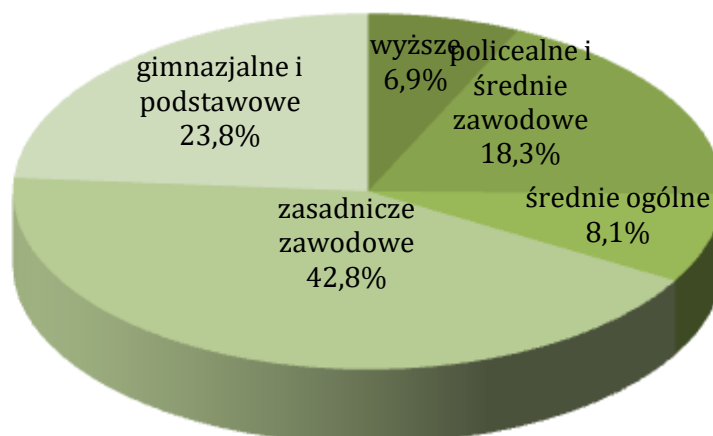
Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wlkp. dominowały osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym. Stanowiły one 42,8% ogółu bezrobotnych. Należy zwrócić uwagę, że prezentowane dane dotyczą stanu na koniec roku. Ma to związek z tym, że osoby posiadające wykształcenie zawodowe pracujące sezonowo w budownictwie lub w przemyśle przetwórczym często rejestrują się w okresie jesienno-zimowym, a w miesiącach wiosennych podejmują dalsze zatrudnienie. Drugą, co do liczności grupą, były osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (23,8%). Osoby te mają ograniczone możliwości podejmowania zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Ich umiejętności nie są zwykle dostosowane

do oczekiwań pracodawców, a ze względu na niską motywację do podnoszenia kwalifikacji, nie biorą udziału w szkoleniach zawodowych.

Bezrobotni z wykształceniem średnim zawodowym i policealnym odczuwają często niedostosowanie swoich kwalifikacji zawodowych oraz posiadanych umiejętności do oczekiwań lokalnych pracodawców. Deklarują zwykle, że oferty pracy będące w dyspozycji urzędu pracy, nie odpowiadają ich oczekiwaniom (przede wszystkim finansowym).

Na koniec 2022 roku odnotowano w ewidencji bezrobotnych 66 osób z wykształceniem wyższym. Byli to najczęściej absolwenci kierunków takich jak: administracja, pedagogika, turystyka i rekreacja, filozofia, dziennikarstwo, ekonomia, specjaliści do spraw zarządzania i marketingu. W tej grupie znalazły się także osoby z obywatelstwem ukraińskim. Na koniec grudnia w ewidencji osób bezrobotnych widniało 15 osób posiadających obywatelstwo ukraińskie, w tym 7 osób z wykształceniem wyższym.

Wykres nr 11. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych wg stanu na koniec grudnia 2022 r.

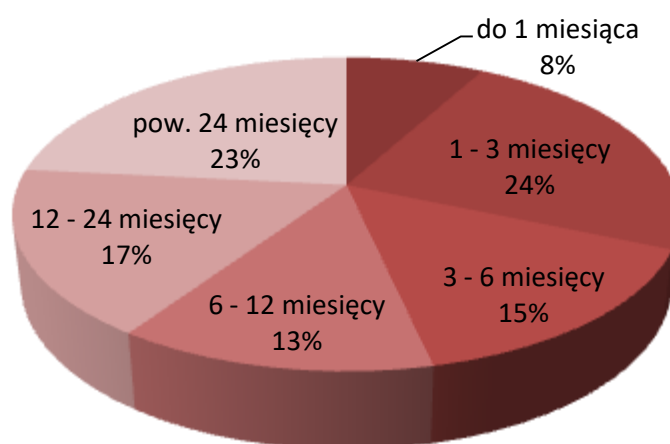

Źródło: opracowanie własne na podstawie realizowanych sprawozdań o rynku pracy MRIPS

Obserwacje dotyczące ruchu bezrobotnych pokazują, że poziom wykształcenia nie jest jedynym, kluczowym czynnikiem decydującym o powodzeniu bezrobotnego na rynku pracy. Często okazuje się, że im dłuższy okres pozostawania w ewidencji osób bezrobotnych, tym niższa motywacja do poszukiwania pracy i jej podejmowania.

Na koniec 2022r. najliczniejsza była grupa osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, było to 461 osób, tj. 48,5% ogółu bezrobotnych. Osoby pozostające w rejestrach urzędu pracy powyżej roku mają status długotrwale bezrobotnych. Kobiety stanowiły aż 63% tej kategorii bezrobotnych. Osoby długotrwale bezrobotne są najczęściej znacznie oddalone od rynku pracy, mają ograniczone możliwości aktywnego poszukiwania pracy ze względu na zobowiązania rodzinne, czy też niską mobilność przestrzenną i zawodową. Im dłuży czas od zakończenia ostatniego zatrudnienia, tym słabsza motywacja do aktywnego poszukiwania pracy.

Wykres nr 12. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy - na koniec 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie realizowanych sprawozdań o rynku pracy MRIPS

Pracodawcy zwracają uwagę na posiadane doświadczenie zawodowe, umiejętności zawodowe i interpersonalne, ukończone szkolenia zawodowe oraz oceniają motywację kandydatów do pracy, a także ich chęci do podnoszenia swoich kwalifikacji. Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2022 roku, 11,6 % stanowiły osoby bez jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego.

Znaczna część osób bezrobotnych zamieszkiwała tereny wiejskie. Na koniec poprzedniego roku w ewidencji osób bezrobotnych było 607 osób zamieszkałych na wsi (co odpowiada 63,9% ogółu bezrobotnych). Kluczowym problemem tej grupy były ograniczone możliwości regularnego dojazdu do miejsca zatrudnienia (brak prawa jazdy, brak połączeń autobusowych czy też kolejowych, niemożność podjęcia pracy zmianowej, zależność od członków rodziny którzy dysponują samochodem).

IV. DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEGO URZĘDU PRACY (PUP)

Siedziba Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Wielkopolskim na ul. Poznańskiej 15

Do zakresu działania Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Wielkopolskim (PUP) należy przede wszystkim wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (aktualny stan prawny: Dz.U. z 2023 r., poz. 735 t.j.).

DZIAŁ INFORMACJI, EWIDENCJI I ŚWIADCZEŃ

Do zakresu podstawowych zadań Działu Informacji, Ewidencji i Świadczeń należy w szczególności:

1. Rejestracja i obsługa merytoryczna, w tym gromadzenie i przetwarzanie danych osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
2. Wydawanie decyzji administracyjnych w zakresie zadań wynikających z realizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, np.
 - uznaniu lub odmowie uznania za osobę bezrobotną,
 - utracie statusu bezrobotnego,
 - przyznaniu lub odmowie przyznania prawa do zasiłku,
 - przyznaniu lub odmowie przyznania prawa do stypendium szkoleniowego,
 - przyznaniu lub odmowie przyznania prawa do dodatku aktywizacyjnego,
 - wstrzymaniu lub wznowieniu wypłat świadczeń,
 - utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku,
 - obowiązku zwrotu nienależnie pobranego zasiłku, stypendium, dodatku aktywizacyjnego.

3. Przyznawanie i naliczanie bezrobotnym i innym osobom uprawnionym należnych im świadczeń wynikających z przepisów prawa.
4. Zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych osób rejestrujących się w PUP zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz Ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
5. Przyjmowanie i rozpatrywanie odwołań od decyzji.
6. Naliczanie oraz rozliczanie wygenerowanych list płac dla osób, którym przyznano świadczenia.
7. Windykacja nienależnie pobranych świadczeń.
8. Rozliczenia z ZUS z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenia zdrowotne w zakresie wykonywanych zadań.
9. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego i współpraca z WUP.
10. Udzielanie klientom wyjaśnień i informacji dotyczących zakresu zadań PUP, podstawowych praw i obowiązków osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
11. Współdziałanie z innymi komórkami organizacyjnymi w celu prawidłowej realizacji zadań PUP.
12. Współdziałanie z innymi instytucjami, urzędami, partnerami rynku pracy w sprawie ewidencji osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

W roku 2022 w Urzędzie Pracy w Grodzisku Wielkopolskim dokonano 1569 rejestracji osób bezrobotnych. Procedura ta w zależności od liczby dokumentów przedstawianych przez osobę rejestrującą się, trwa od 15 do 40 minut. Analizowane są wszystkie okazane dokumenty, wykonuje się do akt sprawy ich skan (zastąpił on wykonywane w latach wcześniejszych kserokopie). Pracownik wprowadza dane do systemu w celu wydruku karty rejestracyjnej. Sytuacja epidemiczna i związane w tym liczne ograniczenia w kontaktach międzyludzkich spowodowały zwiększenie zainteresowania formami rejestracji na odległość. W roku 2020 dokonano 220 rejestracji przez Internet (także z wykorzystaniem profilu zaufanego), w roku 2021 takich rejestracji było 140, a w 2022 roku ich liczba wyniosła 88.

Kolejnym etapem procedury administracyjnej jest wydanie decyzji o zarejestrowaniu oraz decyzji o przyznaniu lub odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Łączna liczba decyzji w skali całego 2022 roku wydana przez Dział Informacji, Ewidencji

i Świadczeń kształtowała się na poziomie 3468, z czego 1454 decyzji dotyczyło spraw związanych ze świadczeniami przewidzianymi w ustawie. W roku 2022 wypłacono zasiłki dla osób bezrobotnych na łączną kwotę 2 515 270 zł.

Z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono w ciągu 2022 roku - 1554 osoby. Najczęstszym powodem wyrejestrowań był fakt podjęcia zatrudnienia. Decyzję o wyrejestrowaniu z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia zatrudnienia, działalności gospodarczej wydano w 878 przypadkach (56,5% ogółu wyrejestrowań).

Dział Informacji, Ewidencji i Świadczeń wydał w okresie 2022 roku 1172 zaświadczenia na wniosek osób ubiegających się o ich wystawienie. Zaświadczenia dotyczyły między innymi wypłaty stypendiów stażowych, okresów zarejestrowania i pobierania zasiłku dla bezrobotnych, ubezpieczenia zdrowotnego, ofert pracy. Ponadto, dzięki systemowi SEPI (Samorządowa Elektroniczna Platforma Informacyjna) i możliwości elektronicznej wymiany informacji pomiędzy Urzędem Pracy w Grodzisku Wielkopolskim, a lokalnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej (w Granowie, Grodzisku Wielkopolskim, Kamieńcu, Wielichowie i Rakoniewicach) – wystawiono elektronicznie 394 zaświadczenia.

Dodatek aktywizacyjny - oznacza to kwotę wypłaconą osobie, która będąc bezrobotnym posiadającym prawo do zasiłku, podjęła samodzielnie lub w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy zatrudnienie lub inną pracę zarobkową. W roku 2022 wpłynęły 83 wnioski o przyznanie dodatku aktywizacyjnego z tytułu podjęcia pracy z własnej inicjatywy. W analizowanym okresie przeznaczono łącznie na wypłatę dodatków aktywizacyjnych kwotę 76 051 zł.

CENTRUM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Do zakresu podstawowych zadań Centrum Aktywizacji Zawodowej w szczególności należy:

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w tym w szczególności:
 - 1) realizacja usług rynku pracy tj.: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz organizacja szkoleń dla osób uprawnionych,
 - 2) promocja, inicjowanie i realizacja instrumentów rynku pracy tj. w szczególności subsydiowanego zatrudnienia, staży oraz innych form przewidzianych przepisami

- prawa. Badanie efektywności i racjonalności realizowanych instrumentów rynku pracy,
- 3) realizacja zadań związanych z postępowaniem o wydanie zezwolenia na pracę dla cudzoziemca oraz działania związane z zatrudnianiem cudzoziemców w Polsce bez zezwolenia w zakresie kompetencji należących do PUP.
2. Wspieranie lokalnych i regionalnych rynków pracy poprzez:
- 1) inicjowanie, opracowywanie i zarządzanie lokalnymi oraz regionalnymi projektami dotyczącymi promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej,
 - 2) opracowywanie, realizowanie i zarządzanie projektami współfinansowanymi ze środków Unii Europejskiej, w szczególności pochodzących ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
3. Współpraca z partnerami rynku pracy w celu zebrania informacji o strukturze gospodarczej i kierunkach rozwoju, kierunkach kształcenia i sytuacji demograficznej w powiecie.
 4. Pozyskiwanie informacji z innych źródeł niezbędnych do oceny sytuacji na rynku pracy w powiecie.
 5. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi partnerami rynku pracy w zakresie realizowanych zadań.
 6. Określenie istniejących „grup ryzyka” i ich rozmiarów na podstawie analiz lokalnego rynku pracy. Inicjowanie i realizacja badań oraz analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych.
 7. Opracowywanie analiz i sprawozdań z zakresu wykonywanych zadań.
 8. Współdziałanie z innymi komórkami organizacyjnymi PUP w celu zapewnienia prawidłowości realizacji zadań.
 9. Realizacja zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w szczególności przyznawanie środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej oraz organizacja staży.
 10. Realizacja zadań wynikających z innych przepisów i programów mających na celu aktywizację zawodową określonych grup i osób bezrobotnych z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego i innych środków publicznych.

FUNKCJA DORADCY KLIENTA

W 2014 rozwiązania zmieniające przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy miały zwiększać rolę urzędów pracy jako partnerów wspierających proces rekrutacji kandydatów do pracy. Tym samym, urzędy pracy zostały zobligowane do profilowania pomocy dla bezrobotnych w zależności od oddalenia bezrobotnego od rynku pracy i jego gotowości do podjęcia zatrudnienia.

Dla ułatwienia współpracy pomiędzy pracodawcami, osobami bezrobotnymi i urzędem pracy, spośród pracowników Centrum Aktywizacji Zawodowej wyznaczono osoby, którym powierzono funkcję doradcy klienta.

Doradcami klienta są tacy specjaliści jak:

- pośrednicy pracy,
- doradcy zawodowi,
- specjaliści ds. rozwoju zawodowego.

Doradcy klientów indywidualnych obejmują opieką konkretną grupę osób bezrobotnych (wg podziału alfabetycznego), a do ich zadań należy stała opieka nad osobą bezrobotną lub poszukującą pracy, przygotowanie i nadzór nad realizacją indywidualnego planu działania, świadczenie podstawowych usług rynku pracy w formie indywidualnej.

Do zadań doradców klientów instytucjonalnych należy ustalanie potrzeb pracodawców, w szczególności związanych z możliwościami zatrudnienia nowych pracowników oraz informowanie o zakresie możliwej pomocy ze strony urzędu pracy. Ich zadaniem jest także przyjmowanie i upowszechnianie ofert pracy, prowadzenie dokumentacji współpracy.

Ogółem w 2022r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wielkopolskim swoje usługi na rzecz osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz pracodawców świadczyło 8 doradców klienta.

INDYWIDUALNY PLAN DZIAŁANIA

Doradca klienta realizując ustawowe działania, przygotowuje wraz z osobą bezrobotną indywidualny plan działania. Obejmuje on podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy, w celu zatrudnienia bezrobotnego.

Przygotowywany plan zawiera w szczególności:

- 1) działania możliwe do zastosowania przez urząd pracy w ramach pomocy określonej w ustawie,
- 2) działania planowane do samodzielnej realizacji w celu poszukiwania pracy,
- 3) planowane terminy realizacji poszczególnych działań,
- 4) formy, planowaną liczbę i terminy kontaktów z pośrednikiem pracy, doradcą zawodowym lub innym pracownikiem urzędu pracy,
- 5) termin i warunki zakończenia realizacji indywidualnego planu działania.

Doradca klienta jest zobowiązany do kontaktu z osobą bezrobotną w ramach realizacji indywidualnego planu działania, co najmniej raz na 60 dni.

ZATRUDNIANIE CUDZOZIEMCÓW

Każdy obywatel kraju nienależącego do Unii Europejskiej, aby legalnie pracować w Polsce, musi zdobyć odpowiednie zezwolenie na pracę. Uzyskanie zezwolenia nie jest konieczne, gdy cudzoziemiec jest w jednej z poniższych sytuacji:

- ma status uchodźcy lub korzysta z ochrony uzupełniającej,
- posiada zezwolenie na pobyt stały,
- posiada zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
- posiada zgodę na pobyt ze względów humanitarnych,
- posiada zgodę na pobyt tolerowany,
- korzysta z ochrony czasowej,
- posiada ważne zaświadczenie o udzielaniu ochrony lub też przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie dokumentu pobytowego wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej i celem jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w charakterze pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika

odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa przez okres nieprzekraczający 90 dni w okresie 180 dni.

Obywatele Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy mogą podejmować pracę w Polsce do 24 miesięcy bez obowiązku uzyskiwania zezwolenia na pracę, jeżeli praca cudzoziemca nie jest związana z działalnością sezonową. Jest to uproszczona procedura oświadczeniowa, z której w październiku 2022r. zostali wykluczeni obywatele Rosji.

Podmiot zamierzający powierzyć taką pracę cudzoziemcowi (pracodawca lub osoba fizyczna) ma obowiązek zarejestrowania stosownego oświadczenia w powiatowym urzędzie pracy właściwym dla siedziby lub miejsca zamieszkania wnioskodawcy i uzyskania wpisu do ewidencji oświadczeń. Procedura wpisu do ewidencji powinna zostać dokonana w ciągu 7 dni roboczych (w sprawach wymagających dodatkowych wyjaśnień jest to 30 dni). Jeśli cudzoziemiec przebywa za granicą i nie ma ważnego dokumentu pobytowego, to składa on wniosek o wydanie wizy w polskim konsulacie (ew. wjeżdża w ramach ruchu bezwizowego, co pozwala na pobyt i pracę do 3 miesięcy, po tym terminie cudzoziemiec musi uzyskać np. zezwolenie na pobyt).

W okresie od stycznia do grudnia 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wielkopolskim zarejestrowano 598 oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi. Średni czas trwania postępowania w procedurze uproszczonej wyniósł 2 - 3 dni.

Pracodawca może zatrudniać obywateli Ukrainy (przybyłych po 24 lutego 2022 r. oraz wszystkich innych legalnie przebywających w Polsce) na podstawie powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy. Powiadomienie składa pracodawca lub jego pełnomocnik do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na swoją siedzibę lub miejsce zamieszkania, w terminie 14 dni od podjęcia pracy przez cudzoziemca, za pomocą systemu teleinformatycznego praca.gov.pl. Legalność pobytu obywatelom Ukrainy i członkom ich rodzin, którzy po rozpoczęciu rosyjskiej inwazji przybyli z Ukrainy do Polski gwarantują przepisy specjalnej ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim prowadził także procedurę wydawania informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o analizę rejestrów bezrobotnych i poszukujących pracy, a także wynik rekrutacji organizowanej dla pracodawcy, sporządzoną z uwzględnieniem pierwszeństwa dostępu do rynku pracy dla obywateli polskich oraz zarejestrowanych cudzoziemców.

W analizowanym okresie złożono 102 wnioski o wydanie informacji, wszystkie rozpatrzono pozytywnie.

Najbardziej czasochłonną procedurą związaną z tematyką zatrudniania cudzoziemców jest wydawanie zezwoleń na pracę sezonową dla obywateli wszystkich państw spoza Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Zezwolenie wydaje się, jeśli cudzoziemiec ma wykonywać pracę w zakresie działalności bezpośrednio związanych z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem lub zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. Zezwolenie na pracę sezonową wydaje starosta właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi na okres nie dłuższy niż 9 miesięcy w roku kalendarzowym. W roku 2022 odnotowaliśmy wpływ 85 wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową. Spośród nich umorzono z mocy prawa 46 wniosków – najczęstszym powodem było niepodjęcie pracy przez zgłaszanego cudzoziemca w wymaganym okresie 120 dni.

Sprawy związane z zatrudnianiem cudzoziemców są szczególnie skomplikowane ze względu na różnorodność i złożoność przypadków. Wielokrotnie strony wzywane są do poprawienia złożonych formularzy, uzupełniania braków formalnych. Istotnym elementem procedur jest także weryfikacja czy pracodawca nie zalega z opłacaniem danin publicznych (np. składek ZUS). Wnioski są także weryfikowane w Aplikacji Centralnej, pod kątem sprawdzenia długości dotychczasowego zatrudnienia cudzoziemca w Polsce. Przeszkolony i upoważniony urzędnik ma także dostęp do wykazu osób, których pobyt na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany. Czynność ta wykonywana jest w osobnym pomieszczeniu, z ograniczonym dostępem.

USŁUGI RYNKU PRACY

Usługi rynku pracy to działania PUP bezpośrednio związane z zatrudnieniem osób bezrobotnych – nie angażujące środków Funduszu Pracy, tj. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz usługi EURES;

- **pośrednictwo pracy** to podstawowa usługa świadczona przez urząd pracy w ramach przeciwdziałania bezrobociu i ograniczania jego skali. W szczególności polega ono na pozyskiwaniu i gromadzeniu ofert pracy oraz udostępnianiu ich osobom poszukującym zatrudnienia. Jest to także dobór kandydatów do oferty według wymagań pracodawcy, kierowanie do pracy osób bezrobotnych, udzielanie informacji pracodawcom o możliwościach korzystania z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, informowanie zainteresowanych o sytuacji na lokalnym rynku pracy,

- **poradnictwo zawodowe** to udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia, a także pracodawcom w doborze odpowiednich kandydatów do pracy; także działania zmierzające do aktywizacji osób bezrobotnych i ułatwienie im poszukiwania pracy,

- **usługi EURES** to realizacja zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami. **EURES** umożliwia dostęp do informacji oraz doradztwo osobom bezrobotnym i poszukującym pracy za granicą, dostęp do ofert pracy, którymi dysponują publiczne służby zatrudnienia w Krajach UE i EOG;

INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Do **instrumentów rynku pracy** należy zaliczyć działania związane z zatrudnianiem (także z samozatrudnianiem) osób bezrobotnych przy udziale środków Funduszu Pracy, to między innymi: prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, środki na podjęcie własnej działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne oraz refundacje dla pracodawców kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych osób bezrobotnych;

Średnia miesięczna liczba osób kontaktujących się z Urzędem – w szczególności z Centrum Aktywizacji Zawodowej - wyniosła ponad 1800. Byli to przede wszystkim pracodawcy, osoby bezrobotne i poszukujące pracy oraz stażyści. Wprowadzenie ograniczeń w kontaktach międzyludzkich w latach wcześniejszych, skierowało uwagę

pracodawców, osób bezrobotnych i poszukujących pracy na możliwości kontaktu na odległość. Duża liczba spraw zamiast kontaktu bezpośredniego była realizowana z wykorzystaniem skrzynki podawczej.

Pracodawców interesowały kwestie zatrudnienia osób zarejestrowanych w urzędzie pracy oraz możliwości korzystania ze środków Funduszu Pracy i Unii Europejskiej przeznaczonych na aktywne formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych (staże, szkolenia, itp.). Załatwiali w urzędzie sprawy dotyczące między innymi: zgłaszania wolnych miejsc pracy oraz związane z procedurą zatrudniania cudzoziemców. Dużym zainteresowaniem cieszyły się kwestie związane z możliwością uzyskania wsparcia z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

POŚREDNICTWO PRACY

Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim współpracuje z pracodawcami głównie w zakresie pozyskiwania i realizacji przedkładanych ofert pracy. Pośrednicy prowadzą marketing usług i współpracują z partnerami rynku pracy w celu zwiększenia atrakcyjności napływających ofert do urzędu i poprawienia jakości świadczonych usług. Oferty pracy podawane są do ogólnej wiadomości osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia poprzez: wywieszanie ich na tablicy ogłoszeń na terenie urzędu, informację telefoniczną oraz bieżące umieszczanie ogłoszeń na stronie internetowej Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Wielkopolskim – **www.grodziskwielkopolski.praca.gov.pl**.

W 2022 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Wielkopolskim zgłoszono 1718 wolnych stanowisk pracy (mniej o 703 w stosunku do roku poprzedniego). Odnotowaliśmy znaczną liczbę ofert zgłaszanych w celu wydania informacji o braku możliwości zaspokojenie potrzeb kadrowych. W analizowanym okresie zgłoszono w tym celu 1026 stanowisk (tj. blisko 60% wszystkich miejsc pracy).

Z analizy zgłaszanych stanowisk wynika, że najczęściej pojawiającym się wolnym stanowiskiem pracy na terenie powiatu grodziskiego byli „pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej nie sklasyfikowani” czy też „operatorzy urządzeń do przetwórstwa drobiu”. Licznie oferowano zatrudnienie na stanowiskach takich jak: operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni. Oferty dla pracowników

obsługi biurowej były często stanowiskami subsydiowanymi (najczęściej były to staże dla osób bezrobotnych). Na lokalnym rynku pracy brakuje ofert zatrudnienia dla osób z wykształceniem wyższym.

Tabela nr 10. Najczęściej zgłaszane wolne stanowiska pracy wg zawodów w 2022r.

Nazwa stanowiska pracy	ogółem zgłoszone stanowiska pracy	w tym stan. subsydiowane
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	600	5
Operator urządzeń do przetwórstwa drobiu	235	0
Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych	44	0
Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	43	0
Pracownik deratyzacji, dezynfekcji i dezynsekcji	35	0
Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	34	25
Pozostali hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	30	0
Kierowca samochodu osobowego	25	0
Kierowca samochodu ciężarowego	21	0
Magazynier	29	10
Dekarz	20	23
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	20	15
Sprzedawca	20	7
Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	18	0
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	18	0
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	18	1
Sortowacz surowców wtórnych	18	0
Kierowca samochodu dostawczego	15	0
Murarz	14	2
Kierowca ciągnika siodłowego	12	0
Pracownik biurowy	12	8
Robotnik budowlany	22	2
Kierowca autobusu	10	0
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	10	0
Pomocniczy robotnik konserwacji terenów zieleni	9	7
Asystent nauczyciela przedszkola	8	8
Pomoc kuchenna	8	3
Pracownik produkcji	8	0
Krawiec*	7	0
Kucharz*	7	1
Robotnik gospodarczy	7	0
Ślusarz*	7	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie realizowanych sprawozdań o rynku pracy MRIPS

WSPÓŁPRACA Z OŚRODKAMI POMOCY SPOŁECZNEJ

Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim kontynuował zawarte w latach poprzednich porozumienia w sprawie zawiązania partnerstw w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywnej integracji z Ośrodkami Pomocy Społecznej z Grodziska Wielkopolskiego, Rakoniewic, Granowa oraz Kamieńca. Celem partnerstw jest współpraca na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych, poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu, będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, w szczególności osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Porozumienia te obejmują współpracę w zakresie między innymi:

- upowszechniania ofert pracy, informacji o usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych oraz zatrudnienia socjalnego,
- realizacji projektów współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w przypadku działań szkoleniowych organizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej dla osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- kierowania osób bezrobotnych na wniosek ośrodka do uczestnictwa w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach ustawy o pomocy społecznej lub uczestnictwa w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, o którym mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym,
- zasad wymiany informacji dotyczących osób bezrobotnych, będących klientami Ośrodka Pomocy Społecznej.

PORADNICTWO ZAWODOWE

Doradca zawodowy świadczy usługi poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wielkopolskim. Usługa ta jest dostępna codziennie w godzinach otwarcia urzędu. Do dyspozycji doradcy zawodowego dostępne jest samodzielne biuro

wyposażone w sprzęt komputerowy (komputery stacjonarne i laptop), a także salka do spotkań grupowych.

Dominującą formą pracy z klientami jest poradnictwo indywidualne. W roku 2022 wzięły w nim udział 183 osoby. Forma ta pozwala na wnikliwe i kompleksowe rozpoznanie problemu zawodowego klienta. Daje możliwość dokładnego określenia istniejących deficytów wiedzy i umiejętności. W trakcie indywidualnego spotkania z klientem można na bieżąco uzupełniać jego informacje na temat rynku pracy. Jest to szczególnie istotne dla osób, które wchodzą na rynek pracy lub powracają na niego po dłuższej nieobecności. Bezrobotny lub poszukujący pracy w trakcie spotkania z doradcą zawodowym może bliżej poznać swoje predyspozycje zawodowe, określić swoje zainteresowania, uzdolnienia, mocne i słabe strony. Podczas spotkania można zaplanować najbardziej optymalne dla danego klienta sposoby poszukiwania pracy. Klient ma możliwość wspólnie z doradcą skonstruować własne dokumenty aplikacyjne oraz przygotować się do rozmów kwalifikacyjnych z potencjalnymi pracodawcami. Takie poradnictwo jest też szczególnie istotne dla osób, które rozważają możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej i w związku z tym, chcą ubiegać się o jednorazową dotację na uruchomienie własnej działalności gospodarczej.

SZKOLENIA

Do zadań Powiatowego Urzędu Pracy należy organizowanie szkoleń dla osób bezrobotnych w celu zwiększenia ich szans na zatrudnienie i podwyższenie dotychczas uzyskanych kwalifikacji. Szkoleniem nazywane są pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia. Szkolenia organizowane są w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim inicjuje i organizuje szkolenia osób bezrobotnych w formie grupowej oraz indywidualnej.

Szkolenia grupowe adresowane są dla grupy osób bezrobotnych (w zależności od typu szkolenia i zawodu) i poprzedza je zorganizowana rekrutacja prowadzona przez

doradców klienta. Plan szkoleń jest poprzedzony wnikliwą analizą lokalnego rynku pracy, ankiet wypełnianych przez wytypowaną grupę osób bezrobotnych, analizę barometru zawodów oraz monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych w powiecie grodziskim.

Szkolenia indywidualne to szkolenia wskazane przez osobę bezrobotną, realizowane na jej wniosek, pod warunkiem uzasadnienia celowości szkolenia. Koszt szkolenia w części finansowanej z Funduszu Pracy w danym roku nie może przekroczyć 300% przeciętnego wynagrodzenia za pracę. Osoba bezrobotna zainteresowana szkoleniem składa wniosek o organizację szkolenia wraz z załącznikiem – oświadczeniem pracodawcy o zamiarze zatrudnienia lub oświadczeniem o zamiarze podjęcia działalności gospodarczej. Koszty szkoleń nie mogą przekroczyć dziesięciokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę w okresie kolejnych trzech lat.

Prawo do udziału w szkoleniach przysługuje zwłaszcza w przypadkach, gdy osoba bezrobotna nie ma kwalifikacji zawodowych, istnieje konieczność zmiany lub uzupełnienia posiadanych kwalifikacji bądź też nastąpiła utrata zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie. Szkolenie odbywa się w formie kursu realizowanego według planu nauczania, zwykle obejmującego nie mniej niż 25 godzin zegarowych w tygodniu, chyba że przepisy odrębne przewidują niższy wymiar szkolenia. Szkolenie może trwać do 6 miesięcy, a w sytuacjach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie – nie dłużej niż 12 miesięcy.

Tabela nr 11. Szkolenia indywidualne i grupowe realizowane w 2022r.

Lp.	Przedmiot zamówienia	Źródło finansowania	Liczba uczestników	Tryb szkolenia	Wartość szkolenia
1	Kurs obsługi wózków jezdniowych podnośnikowych	POWER (EFS)	1	indywidualny	820,00
2	Makijaż permanentny	POWER	1	indywidualny	4.000,00
3	Kurs obsługi wózków jezdniowych podnośnikowych	POWER	24	grupowy	25.994,78
		WRPO (EFS)	16		
		FUNDUSZ PRACY (FP)	2		

4	Kurs kosmetyczny – stylizacja paznokci z wizażem	POWER	11	grupowy	30.000,00
		WRPO	9		
5	Uprawnienia elektryczne do 1 kV	POWER	4	grupowy	6.347,00
		WRPO	7		
6	Wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z wysięgnikiem oraz wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem	POWER	1	indywidualny	1.020,00
7	Kurs komputerowy z egzaminem ECDL BASE	POWER	2	grupowy	15.000,00
		WRPO	8		
8	Kurs stylizacji paznokci	WRPO	7	grupowy	8.800,00
		FP	1		

Źródło: opracowanie własne PUP

W roku 2022 w szkoleniach organizowanych przez PUP w Grodzisku Wielkopolskim uczestniczyły 94 osoby bezrobotne, w tym 41 kobiet. W szkoleniach indywidualnych wzięło udział 3 bezrobotnych (w tym 1 kobieta), natomiast pozostałe osoby były uczestnikami szkoleń grupowych. W okresie do 3 miesięcy po zakończonym szkoleniu, 26 osób bezrobotnych podjęło zatrudnienie.

KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY

Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) powstał ze środków Funduszu Pracy w celu wsparcia kształcenia ustawicznego pracowników podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. W szkoleniach mogą brać udział również pracodawcy i właściciele

firm. KFS jest instrumentem polityki rynku pracy wspierającym osoby pracujące w aktualizowaniu lub nabywaniu nowych kompetencji i pomagającym w dostosowaniu się do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki i zmian zachodzących na rynku pracy. Celem utworzenia KFS jest również zapobieżenie utraty zatrudnienia przez

osoby pracujące z powodu braku właściwych kompetencji, braku wiedzy zawodowej lub jej nieadekwatności. Inwestycja w kadry, zwiększenie potencjału kadrowego, to możliwość podniesienia pozycji rynkowej firmy oraz samych pracowników na rynku pracy. Pracodawcy, którzy są zainteresowani uzyskaniem dofinansowania, składają w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na siedzibę albo miejsce prowadzenia działalności wnioski o dofinansowanie szkolenia ze środków KFS.

Środki przyznawane są na kształcenie pracodawców oraz pracowników, czyli osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.

Całkowita kwota, którą urząd pozyskał w roku 2022 na wsparcie dla przedsiębiorców w powiecie grodziskim (w ramach tzw. limitu podstawowego oraz rezerwy) wynosiła 232.000,00 zł.

Firmy mogły uzyskać dofinansowanie do wybranego przez siebie szkolenia na poziomie:

- 100% kosztów szkolenia (kształcenia ustawicznego) – w przypadku mikroprzedsiębiorcy (do 10 osób zatrudnionych), ale nie więcej niż do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika,
- 80% kosztów szkolenia (kształcenia ustawicznego), dla pozostałych pracodawców, ale nie więcej niż do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika.

Priorytety KFS ustalone w 2022r.:

- wsparcie kształcenia ustawicznego osób zatrudnionych w firmach, które na skutek pandemii COVID-19, musiały podjąć działania w celu dostosowania się do zmienionej sytuacji rynkowej,
- wsparcie kształcenia osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem,
- wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych,
- wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących będących członkami rodzin wielodzietnych,

- wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładów Aktywności Zawodowej, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych oraz pracowników zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego wskazanych na liście/rejestrze przedsiębiorstw społecznych prowadzonym przez MRiPS,
- wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy, w tym także technologii i narzędzi cyfrowych oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych,
- wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących w branży motoryzacyjnej.

W wyniku naborów w ramach KFS zawarto 36 umów o kształcenie ustawiczne pracodawców i pracowników z tzw. limitu podstawowego, wydatkowano 152.700,00 zł.

Priorytety rezerwy KFS ustalone w 2022r.:

- wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia,
- wsparcie kształcenia ustawicznego osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności,
- wsparcie kształcenia ustawicznego skierowane do pracodawców zatrudniających cudzoziemców.

W analizowanym okresie sześciu pracodawców było zainteresowanych otrzymaniem środków z rezerwy Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Wartość zrealizowanych umów wyniosła 79.300,00 zł.

Dzięki środkom Krajowego Funduszu Szkoleniowego wsparcie otrzymały 42 podmioty gospodarcze. Były to lokalne firmy i instytucje związane przede wszystkim z branżą fryzjerską, usługową, budownictwem. Uczestnikami działań finansowanych z KFS było 130 osób (w tym 92 kobiety). Tematyka szkoleń dotyczyła najczęściej podnoszenia umiejętności fryzjerskich/kosmetycznych, uprawnień do prowadzenia pojazdów mechanicznych i obsługi urządzeń.

DOTACJE NA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

Jedną z popularniejszych wśród osób bezrobotnych form pomocy są tzw. jednorazowe dotacje na działalność gospodarczą. W roku 2022 wsparcie to otrzymało 81 osób zarejestrowanych jako bezrobotne, deklarujących chęć podjęcia działalności gospodarczej, które spełniały między innymi następujące warunki:

- nie otrzymały bezzwrotnych środków Funduszu Pracy lub innych bezzwrotnych środków publicznych na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej oraz na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej;
- oświadczyły, że nie podejmą zatrudnienia w okresie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej;
- zobowiązały się do prowadzenia działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy od dnia jej rozpoczęcia oraz nieskładania w tym okresie wniosku o zawieszenie jej wykonywania;
- nie były karane w okresie 2 lat przed dniem złożenia wniosku za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, w rozumieniu ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny;
- nie złożyły wniosku do innego starosty o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej lub o przyznanie środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.

Wysokość przyznawanych środków nie może przekroczyć 600% przeciętnego wynagrodzenia. Wnioskujący musi dokonać kalkulacji kosztów i sporządzić plan przedsięwzięcia, opracowuje również harmonogram zakupów w ramach wnioskowanych środków i określa rodzaj działalności, którą zamierza prowadzić. Wymagane jest zabezpieczenie przyznanej dotacji, na przykład: w formie poręczenia cywilnego czy poręczenia wekslowego. Rozliczenie z dofinansowania następuje na podstawie faktur, rachunków lub umów kupna-sprzedaży. Działalność gospodarczą należy prowadzić co najmniej 12 miesięcy. Kwoty przyznanych jednorazowo dotacji na podjęcie działalności gospodarczej osiągnęły w 2022 roku przeciętnie wysokość 22690 zł. Najczęściej dotacji udzielano na działalność gospodarczą związaną z sektorem budowlanym, usługami kosmetycznymi i fryzjerskimi, sprzątającymi, fotograficznymi, elektrycznymi oraz z przeznaczeniem na mechanikę pojazdową.

POZOSTAŁE INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Staż - polega na nabywaniu nowych umiejętności praktycznych do wykonywania pracy, przez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą. Staż może trwać od 3 do 6 miesięcy. Bezrobotnym do 30 roku życia ustawodawca umożliwił odbywanie stażu przez okres do 12 miesięcy.

Prace interwencyjne - oznacza to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą. Starosta zwraca pracodawcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych w uzgodnionej uprzednio wysokości.

Roboty publiczne - oznaczają zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac finansowanych lub dofinansowanych ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków. Roboty publiczne mogą być organizowane przez: powiaty (z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy), gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, spółki wodne i ich związki. Pracodawca, który w ramach robót publicznych zatrudniał skierowanych bezrobotnych otrzymuje zwrot części kosztów poniesionych na ich: wynagrodzenia, nagrody, składki na ubezpieczenia społeczne.

Bon na zasiedlenie to gwarancja przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania, pod warunkiem otrzymywania za ich wykonywanie wynagrodzenia lub przychodu w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę. Istotne jest to, żeby odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do nowej lokalizacji wynosiła co najmniej 80 km lub czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania przekraczał łącznie co najmniej 3 godziny dziennie.

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy jest udzielana w związku ze stworzeniem lub doposażeniem stanowiska pracy i zatrudnieniem na tym stanowisku skierowanego bezrobotnego. O refundację wyposażenia lub doposażenia

stanowiska pracy mogły ubiegać się między innymi: podmioty prowadzące działalność gospodarczą, niepubliczne przedszkola i szkoły, osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, zamieszkujące lub mające siedzibę na terytorium RP. Wysokość refundowanych środków określona zostaje w umowie i nie może przekroczyć 600% wysokości przeciętnego wynagrodzenia. Stanowisko pracy wyposażone lub doposażone w ramach środków Funduszu Pracy należy utrzymać przez okres minimum 24 miesięcy.

Refundacja składek ZUS spółdzielni socjalnej to rozwiązanie dotyczące członków spółdzielni socjalnej i jej pracowników, pozwalające na refundację kosztów części wynagrodzenia (składki należnej od zatrudnionego na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe oraz części kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającej składce na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za zatrudnionego).

WSPARCIE ZREALIZOWANE W 2022 ROKU

W roku 2022 przyznany limit środków Funduszu Pracy wyniósł 1 302 353,62 zł. Cała przyznana kwota Funduszu Pracy na aktywizację wraz ze środkami przeznaczonymi na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego wynosiła 4 212 069,42 zł

Tabela nr 12. Osoby, którym udzielono wsparcia w 2022 wraz z wydatkami (wszystkie źródła finansowania w ramach środków przyznanych z Funduszu Pracy)

Formy wsparcia	Liczba osób	Wydatki
Szkolenia	94	159 477,54
Prace interwencyjne	17	92 320,00
Roboty publiczne	6	53 331,12
Staże	182	1 524 229,18
Refundacja utw. stanowiska pracy	1	18 000,00
Dotacje na podjęcie dział. gosp.	81	1 837 650,00
Bon na zasiedlenie	2	24 000,00
Refundacja składek ZUS spółdzielni socjalnej	8	59 438,95
Razem:	391	3 768 446,79

Źródło: opracowanie własne PUP

W roku 2022 w ramach posiadanych środków wsparciem objętych zostało 391 osób bezrobotnych w ramach wyżej wymienionych form wsparcia.

REALIZOWANE PROGRAMY

W celu skutecznego przeciwdziałania bezrobociu i jego negatywnym skutkom Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim realizuje programy na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych wykorzystując środki Funduszu Pracy, w tym te przeznaczone na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Środki finansowe pozostające w dyspozycji Ministra Rodziny i Polityki Społecznej służą wspieraniu lokalnych i regionalnych rynków pracy. Minister właściwy do spraw pracy może przeznaczyć, z własnej inicjatywy lub na wniosek marszałka województwa, rezerwę Funduszu Pracy na finansowanie zadań określonych w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Środki rezerwy mogą być przeznaczone w szczególności na finansowanie realizacji programów aktywizacji zawodowej określonych grup bezrobotnych np. bezrobotnych będących dłużnikami alimentacyjnymi, bezrobotnych niepełnosprawnych, bezrobotnych zamieszkujących na wsi oraz programów specjalnych.

Programy finansowane ze środków rezerwy Funduszu Pracy

W roku 2022 Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim uzyskał fundusze pochodzące ze środków rezerwy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej na realizację następujących programów wsparcia dla bezrobotnych:

Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami (nieposiadających świadectwa dojrzałości):

Środki rezerwy Funduszu Pracy: 102 300,00 zł

Liczba osób: 12

Formy aktywizacji: staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Okres realizacji: sierpień 2022 r. – grudzień 2022 r.

Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi:

Środki rezerwy Funduszu Pracy: 102 300,00 zł

Liczba osób: 12

Formy aktywizacji: staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Okres realizacji: sierpień 2022 r. – grudzień 2022 r.

Projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)

Europejski Fundusz Społeczny jest głównym narzędziem finansowym Unii Europejskiej wspierającym zatrudnienie w państwach członkowskich oraz promującym spójność gospodarczą i społeczną. Środki EFS przeznaczane są na pomoc przedsiębiorstwom i pracownikom w dostosowywaniu się do zmian, wspierając nowatorskie rozwiązania w miejscach pracy. EFS powstał w celu poprawy jakości i dostępności miejsc pracy oraz możliwości zatrudnienia w Unii Europejskiej. Poza promocją aktywnej polityki rynku pracy, mającej na celu przeciwdziałanie i zapobieganie bezrobociu, EFS koncentruje się także na przeciwdziałaniu zjawisku wykluczenia społecznego, kształceniu ustawicznym oraz rozwoju przedsiębiorczości.

Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim realizował w roku 2022 dwa projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Był to projekt realizowany w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 6: Rynek pracy, Działanie 6.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez PSZ, pt. **„Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie grodziskim (V)”** oraz projekt w ramach Osi Priorytetowej I Osoby młode na rynku pracy Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój pt. **„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie grodziskim (V)”**.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+

Cel strategiczny WRPO 2014+ to poprawa konkurencyjności i spójności województwa przy zrównoważonym wykorzystaniu specyficznych cech potencjału gospodarczego i kulturowego regionu oraz przy pełnym poszanowaniu jego zasobów przyrodniczych. Osiągnięcie celu miało nastąpić poprzez podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, poprawę atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków miejskich, usprawnienie powiązań między nimi, zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej

i turystycznej oraz przełamywanie barier strukturalnych na obszarach o niższym potencjale rozwojowym.

Celem projektu „**Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie grodziskim (V)**” było zwiększenie możliwości zatrudnienia 341 osób bezrobotnych (194K i 147M) powyżej 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie grodziskim do końca grudnia 2022 r.

Program adresowany był dla bezrobotnych powyżej 30 roku życia, którzy spełniają jeden z poniższych warunków:

- kobieta,
- osoba z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- długotrwale bezrobotna,
- niskie kwalifikacje,
- osoby powyżej 50 r.ż.,
- imigranci oraz reemigranci,
- osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny,
- mężczyźni w wieku 30-49 lat wymagający wsparcia.

Zakres pomocy: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, staże, szkolenia, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. Ze względu na panującą pandemię COVID-19 oraz pogorszenie się sytuacji gospodarczej i na rynku pracy objęto w 2020 r. wsparciem, mającym na celu zwalczanie lub przeciwdziałanie skutkom pandemii COVID-19, 286 przedsiębiorców i pracowników.

Zadanie to obejmowało wsparcie, o którym mowa w Ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W ramach projektu realizowano instrumenty wprowadzone wyżej wymienioną ustawą:

- art. 15zzb – dla przedsiębiorców w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców – dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19,
- art. 15zzc – dla przedsiębiorców będących osobą fizyczną niezatrudniającą pracowników – dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności

gospodarczej w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19,

- art. 15zże – dla organizacji pozarządowej lub podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 i 1570 oraz z 2020 r. poz. 284) – dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, w przypadku spadku przychodów z działalności statutowej w następstwie wystąpienia COVID-19.

Zrealizowane do końca 31.12.2022 r. efekty realizacji projektu (2019-2022):

• Liczba osób objętych wsparciem aktywizacji zawodowej w programie	osoby	344
• Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	osoby	148
• Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	38
• Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	52
• Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	osoby	261
• Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	osoby	99
• Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19	osoby	286
• Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19	PLN	1 166 000,34
• Liczba osób, którym zapewniona zostanie możliwość realizacji indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo- edukacyjnej	osoby	344
• Liczba osób bezrobotnych z następujących grup: kobiety, osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w projekcie	osoby	335
• Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	101

• Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	osoby	210
• Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	szt.	99
• Dla osób w najtrudniejszej sytuacji (osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niskimi kwalifikacjami do poziomu ISCED 3, imigranci, reemigranci) – wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na poziomie co najmniej 45%	%	55,70
• Dla pozostałych osób nienależących do ww. grup – wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na poziomie co najmniej 60%	%	50,00

Okres realizacji projektu: 01.01.2019 r. - 31.12.2022 r.

Ogólna wartość projektu wynosiła 4 535 296,15 zł, z czego na rok 2022 przypadała kwota 1 656 632,81 zł.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój to finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz ze środków specjalnej linii budżetowej Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (*Youth Employment Initiative* – YEI), a także z budżetu państwa program wspierania aktywizacji osób młodych poniżej 30 roku życia pozostających bez zatrudnienia, szkolnictwa wyższego, innowacji społecznych, mobilności i współpracy ponadnarodowej, a także reformy w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, zdrowia i dobrego rządzenia.

Celem projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie grodziskim (V)” realizowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie grodziskim.

Zakres pomocy: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, staże, szkolenia, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Ze względu na panującą pandemię COVID-19 i pogorszenie się sytuacji gospodarczej i na rynku pracy realizowano również wsparcie mające na celu zwalczanie

lub przeciwdziałanie skutkom pandemii COVID-19 przeznaczone dla 269 przedsiębiorców i pracowników.

Uczestnikami projektu były osoby młode w wieku 18-29 lat bez pracy, w tym osoby z niepełnosprawnościami, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne, spośród których co najmniej 60% stanowić miały osoby, które nie uczestniczyły w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET), zgodnie z definicją osoby z kategorii NEET przyjętą w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Zrealizowano do końca 31.12.2022 r. następujące wskaźniki rezultatu (2019-2022):

- minimalny poziom kryterium efektywności zatrudnieniowej dla osób w najtrudniejszej sytuacji (w tym imigranci, reemigranci, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niskimi kwalifikacjami) – 60,08%;
- minimalny poziom kryterium efektywności zatrudnieniowej dla pozostałych osób nienależących do ww. grup – 87,50%;
- liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 116 osób.

Projektem objęto 388 bezrobotnych, w tym 202 kobiety i 186 mężczyzn.

Aż 357 uczestników projektu stanowiły osoby znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby o niskich kwalifikacjach, długotrwale bezrobotne oraz niepełnosprawne).

Okres realizacji projektu to 01.01.2019 r. - 31.12.2022 r.

Ogólna wartość projektu wynosiła 5 397 627,25 zł, z czego na rok 2022 przypadało – 1 253 082,99 zł.

PODSUMOWANIE

W grudniu 2022 roku stopa bezrobocia w powiecie grodziskim była wyższa o 1,5% niż stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim i wynosiła 4,4%. W porównaniu ze stopą bezrobocia w całej Polsce, stopa bezrobocia w powiecie grodziskim była niższa o 0,8%.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Wielkopolskim zwiększyła się w skali roku o 15 osób. Z analizy danych wynika, że bezrobocie na terenie powiatu grodziskiego nie utrzymało się w fazie spadkowej, jednakże wskaźniki pomimo niesprzyjającej koniunktury nie uległy znacznym pogorszeniom.

W obliczu nadciągającego kryzysu, szczególnie istotna będzie kondycja ekonomiczna lokalnych przedsiębiorców. Rozumiemy trudną sytuację lokalnych pracodawców, staramy się wspierać ich i doradzać najbardziej optymalne formy wsparcia. Do realizacji tego celu niezbędne jest uzyskanie środków finansowych.

Minister Rodziny i Polityki Społecznej decyzją z dnia 18.04.2023 roku przyznał na 2023 rok na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej kwotę 3 890 837,48 zł, w tym na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus 1 547 384,04 zł. W ramach powyższego limitu, po ogłoszeniu przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu naboru, Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim wystąpi z wnioskiem o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Priorytetu 6 Fundusze europejskie dla Wielkopolski o silniejszym wymiarze społecznym (EFS+) Działanie 6.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty PUP. Cel szczegółowy - poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie

samozatrudnienia i ekonomii społecznej. Działania, które będzie można realizować to instrumenty i usługi rynku pracy wynikające z Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z wyłączeniem robót publicznych, odnoszące się do następujących typów projektów:

- identyfikacja potrzeb osób pozostających bez pracy, zarejestrowanych w PUP, w tym osób młodych oraz diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego poprzez opracowanie lub aktualizację IPD,
- pośrednictwo pracy w zakresie uzyskania odpowiedniego zatrudnienia zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie wyboru odpowiedniego zawodu oraz pomoc w planowaniu rozwoju kariery zawodowej,
- realizacja wysokiej jakości szkoleń służących zdobyciu, zmianie lub podniesieniu kompetencji lub kwalifikacji niezbędnych do wykonywania danego zawodu lub zadań na określonym stanowisku;
- nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu poprzez staże spełniające standardy wskazane w Europejskiej Ramie Jakości Praktyk i Staży,
- wsparcie zatrudnienia osoby pozostającej bez pracy zarejestrowanej w PUP, w tym osoby młodej u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia, bonusy zatrudnieniowe lub bonusy na zasiedlenie dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność danej formy wsparcia, dofinansowanie wyposażenia stanowiska pracy.

W celu zwiększenia możliwości realizacji aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych na początku marca br. wystąpiliśmy z wnioskiem do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej o przyznanie środków rezerwy na finansowanie programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej skierowany do bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami (nieposiadających świadectwa dojrzałości) lub bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Przydzielone wsparcie to 130 407,50 zł. Opracowany przez urząd pracy program zakłada udzielenie wsparcia dla 10 osób bezrobotnych w postaci staży oraz dotacji na otwarcie działalności gospodarczej.

Naszym zadaniem jest dążenie do ograniczenia poziomu bezrobocia, mimo niekorzystnych warunków gospodarczych (wzrost inflacji). Mamy nadzieję, że starania tutaj. Urzędu o pozyskanie dodatkowych środków finansowych przełożą się na zwiększenie liczby osób objętych aktywizacją zawodową. Należy zwrócić uwagę, że spadek liczby osób zarejestrowanych uzależniony jest przede wszystkim od kondycji ekonomicznej lokalnych przedsiębiorców, którzy są źródłem zatrudnienia osób bezrobotnych i absolwentów szkół.

Od lat celem Powiatowego Urzędu Pracy w Grodzisku Wielkopolskim jest szybkie reagowanie na potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw, które są kreatorami miejsc pracy i dostosowywanie do ich potrzeb oferty współpracy. Dążymy do zacieśnienia współpracy z lokalnymi pracodawcami, z którymi współdziałamy już w perspektywie długoletniej, ale nieustannie dążymy do pozyskania nowych partnerów, którzy będą w stanie zaoferować wolne miejsca pracy, co z pewnością korzystnie wpłynie na lokalny rynek pracy.

Materiał opracowany przez
Powiatowy Urząd Pracy w Grodzisku Wielkopolskim.